

Нью-Йорк. — Відомий український учений - мовознавець, професор Колумбійського університету Юрій Шевельов матиме в суботу 14-го лютого ц. р. доповідь п. н. «Історія Русів» очима мовознавця. Відбудуться доповіді в рамках Пленарної Конференції Української Вільної Академії Наук з участю 6 історичної секції, о год. 8-ї веч. в приміщеннях УВА при 206 Вест 100-а вул. Нью-Йорку.

СВОБОДА

FOUNDED 1988

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$18.00; six months \$9.50; three months \$5.00. For UNA members monthly \$5.50.

Статті підписані їх авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція не несе відповідальності за зміст.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Небезпечні молитви

25 червня 1962 року, коли Найвищий Суд вирішив, що відчитування молитов у школах є протиконституційним, бо перешкоджає 1-му Додатку до Конституції, повноваження американського громадянства з таким вирішенням справи не погодилася. Не погодилася тому, що Найвищий Суд, борючись з буквою Конституції, не взяв на увагу практичних наслідків прогнання зі шкіл молитов, які мають додатковий вплив на мораль, на світогляд, на цілу духовну структуру дітей і молоді. Призначивши рацію скаргі проти молитов у школах в стейті Нью-Йорк, яку аргументувала одна атеїстка, Найвищий Суд пішов насправді по лінії тих нігілістичних кін в Америці, які не хочуть, щоб молоді виховувалися в дусі християнської етики.

У реакції на те рішення, Шкільна Рада в містечку Нетконг, в стейті Нью-Джерсі, пішла назустріч батькам і погодилася, щоб кожного дня за 5 хвилин перед початком навчання у місцевій школі хтось із учнів — добровільців відчитував перед учителями, що зачитувати молитви, текст молитви з конгресового реєстру, яку виходилося перед кожним засіданням кожної палати Конгресу. Але стейтс-адвокат пружує рішення, що це також порушення Першого Додатку до Конституції, і наказав припинити цю практику. Стейтс-адвокатська комісія видала по цій лінії розпорядок Шкільній Раді Нетконгу, але ця остання того розпорядку не послухала. Справа опинилася в суді, і 6 січня н. р. суддя Вишого Суду в стейті Нью-Джерсі, Джозеф Г. Стамлер видав присуд, яким заборонив далі відчитування молитов в Конгресовому Реєстрі, аргументуючи це своє рішення на 27-х сторінках друку. Поруч з основним заходом, що школа в Нетконгу незаконно намагається обійти рішення Найвищого Суду, зазначено теж, що це, власне, образа для Церкви і релігії вважати тексти молитов, відчитуваних в Конгресі, за повноважні молитви.

Справа молитов у Конгресі така: У Палаті Репрезентантів є постійний капелан Едвард Дж. Лач, у Сенаті Едвард Л. Р. Елсон, є дві протестанти. До твердих правил, що вони їх притримуються, є — запрошувати „гостей — духовників“ різних віровищань, триматися у своїх молитвах строго аполітичного й неупартійного змісту і не переступати розміру 125 слів у своїх молитвах. Тому, що духовники — гості з національних груп, які виходили молитви в роковини найбільших історичних подій, близьких серцю тих груп, віддалили свої молитви патріотично — політичні нтки, окрема Комісія з 4-ох сенаторів вирішила в минулому році, щоб духовники-гості від національних груп не виходили молитов у Конгресі в роковини даних історичних подій, а в якийсь інший день. Текст їх молитов все одно підлягав попередній цензурі. До речі, внаслідок цього молитви з нагоди роковин 22 січня відбулися цього року в Конгресі щойно 28 січня в Палаті Репрезентантів і 29 січня в Сенаті.

Все це дуже сузьні справи. Для людей у західному світі і для більшості американських громадян це вкорочування свободи виголошування молитов в школах та різних публічних місцях, що ніби є послідовним кроком конституційного розмежування Церкви і держави, подібне рідше на похід проти релігії і Церкви, та ще й похід неолінійний і далеко непослідовний. Бож така кожні наряди в обок палатах Конгресу розпочинаються молитовно, а на всіх американських банютах висілає тасло „У Вога віримо“. І по всій Америці люди різних віровищань будують церкви, і цюєдні храми певні вірні.

Коли Перший Додаток до Конституції стверджує, що „Конгрес не може приймати закону, який шанаує би встановлювати релігію“, то зараз після тих слів тасло: „або заборона би виконувати її“. Громадяни не можуть зрозуміти, чому федеральний Найвищий Суд і тепер Вищий Суд в Нью-Джерсі сперли свої присуди тільки на першій половині того Додатку до Конституції, знехтувавши другу половину. Судові присуди приймають люди, а люди можуть помилятися, тим паче, що їхні об'єктивні обмеження, бо не всі відібралися від світогляду судді. Обидва згадані вище рішення були помилковими, у життєво важливій практиці шкідливими. Можна передбачати, що в загальній глибокій реакції проти всіх заходів вільнодумних і ліберальних течій — приїде ревізія також тих постанов, і затримкує такі молитви.

Ярослав Курдидж

ПІДГОТОВА НОВОЇ ЗБРОЇ

Останнім часом військові коментатори так багато пишуть про ядерну зброю, головним чином про способи її використання і про есентауальну проти неї оборону, що іноді створюється враження, нібито вся інша існуюча і підготовлювана зброя перестала існувати. Тим часом, переглядаючи фахову пресу, раз-у-раз натрапляємо на вістки, які підтверджують факт, що ЗСА, не зважаючи на всякого роду переговори в справі обмеження зброєю, не хочуть залишитися поза-д СССР, який в останньому десятиріччі добився значних успіхів у цій ділянці. Розбудова нової зброї в СССР є для Заходу загрозливою пересторогою, щоб він не тупі-ловся на одному місці.

Ці факти, що в СССР випро-дуковано в останні роках два нові типи танків — легкого розвідного і важкого, наступального — о б обороні призначення. Тим часом ЗСА на спілку із Західною Німеччиною перевернула дуже багато коштовних проб із танками MBT-70 (Мейн Бетл Танк-70). На ці проби Західна Німеччина витратила коло ста, а ЗСА понад 200 мільйонів доларів. Тому одна, що виготовлення перших зразків цього танка вийшло надто коштовним (1,800.000 н. марок), а відомо уже так „Леопард“, аключаючи та й модерніші адосконалення, коштів вийде половину згаданого вище ціни, вирішено продовжувати його продукцію.

Крім того приспівено вдосконалюється в ЗСА танк „Кейлер“, а продукцію М-БТ-70 переусуєно, не при-ймаючи дальших проб, до року 1975-го. Найбільшим мі-нусом MBT-70 є його вага, яка перевищує 50 тонн. Отже, для європейських шля-хів, зокрема їх підбудови, а також мостів він рідше не підходить. Намагаючи йдуть тепер у тому напрямі, щоб MBT-70 „обіжхати“ і одес-пяти без шкоди для його опандирення і босдатності.

Куди цікавіші проби пере-водять тепер в Америці з так званою „проміною зброєю“. З вістою, що їх по-дали „Евешен Бік“ і „Тек-нікел Джорнел“, виходить, що вже недалекій той час, коли можна буде використо-вувати ці нішні промені для мілітарних цілей. Як повідомля „Евешен Бік“, за допомогою цієї но-вої зброї адалось збити, що-права з невеликої віддалі, одомоторний літак. На вдосконаленні цих, як їх називають, „згупених про-менів“ у лабораторіях Пен-тагона асигнува свого часу 150 мільйонів дол., а тепер цю суму подвоїв. У фахових колах заповідують новому винаходу велике оборонне значення.

Фахівці вважають, що коли „проміну зброю“ вдасть-ся належно вдосконалити, її можна буде використувати як оборону в глибокому заплілі для нищення воро-жих літаків. У дальшому плянується використати її як протиракетну зброю. Але найперше, кажуть знавці, це проміня використувати

Науковці радять користуватись талою водою

Розтала снігова вода має чимало кращих властиво-стей, ніж звичайна вода з криниць чи річок. В Укра-їні проведено досліди, які по-казали, що урожай огірків та редиски в тепличних по-двоївся, коли рослини поли-вали теплою сніговою водою, такі ж висиди одержали і для ярої пшениці. Газета „Молодь України“ з 25 січ-ня сповіщала, що „житте-дайний вплив снігових та-лих вод помітний теж на тваринах“: підвищується яйценосність курей, подвою-ється приріст у поросят, я-ким давали пити талу сні-гову воду. Причина цього я-вища полягає в тому, що в талій воді є значно менше так зв. важкої води, до скла-ду якої входить елемент дей-терій. Цей елемент сповіль-нює деякі фізіологічні і хе-мічні реакції в живих орга-нізмах людського, тваринно-го і рослинного світу. Ва-жають, що саме значно мен-ша кількість дейтерію в та-лій сніговій воді сприяє при-звиченому розвитку орга-нізмів, які таку воду спожи-вають.

В. Кравців

1917 РІК У СПОГАДАХ ВОЛОДИМИРА НЕДРОВСЬКОГО

В українській мемуаристи-ці, особливо ж часу визволь-них змагань, полковник Во-лодимир Недровський зай-має видатне, одне з перших місць. Широким колам чи-тачів він відомий із своїх спогадів і статей, друкова-них в західноукраїнських газетах і журналах, кален-дарях і збірниках 1920-их і 1930-их років, в тому числі в „Свободі“, редактором якої Володимир Недровсь-кий був протягом довгих ро-ків, та в календарях — альма-нахах УНСОУ. Деякі із цих спогадів були видані й окремими книжковими ви-даннями і залишаються сьо-годні цінними позиціями в історіографії України.

Після опублікованого 1966 року у Видавництві „Свобо-да“ п. н. „Обрис минулого“ книжки спогадів Володими-ра Недровського про діяль-ність українців, активних на-передодні революції 1917 ро-ку, появилася минулого ро-ку у Видавництві Видавничо-ї Співки „Тризуб“ у Вінніпе-гу п. н. „1917 рік“ нова ве-лика книга спогадів В. Не-дровського і про той револю-ційний, визначальний в іс-торії українських визволь-них змагань період часу.

Полковник Володимир Не-дровський не тільки має про-що говорити, але й уміє жи-во і цікаво розповісти про те, що він пережив і знає. В історії визвольних змагань він залишений не лише як громадський і політичний ді-яч, а й як провідний війсь-ковик — організатор. Наро-джений 1890 року, він з мо-лодих літ включився в ді-яльність Української Парті Соціалістів — Революціо-нерів і як член її Центрально-го Комітету був у 1917-1918 роках членом Центральної Ради, заступником голови Українського В. йськового Генерального Комітету в Ки-єві і товаришем секретаря військових справ у тому ча-сі. За Директорії був голо-вним державним інспектором Армії УНР, а з осені 1919 до 1921 року послом Укра-їнської Народної Республіки в Латвії, Естонії й Фінляндії.

Як учасник описуваних ним подій, він добре поінформо-ваний і ориєнтований. Поді-лі ним характеристики тогоч-асних діячів осіб, хоч, може, інколи й суб'єктивні, додають багато життя й ре-альності до створеного в на-шій уяві їхнього образу.

Нова книжка спогадів Вол. Недровського „1917 рік“ стосується виключно подій названого року і об-межена проміжком часу во-сими місяців — від березня до жовтня 1917 р. Не зважа-ючи на такий короткий час, автор зібрав на 526 сторін-ках цього тому силу матері-алу, важливого для відтво-рення загальної картини тих переломових місяців, розвитку подій і діяльності провідних діячів того часу.

Велику свою становність й роль в подіях 1917 року, ав-тор спогадів присвячує то-ловну увагу справам органі-зації української збройної сили, яка єдина, як це він багато разів підкреслює, мо-гла поставити будівництво української державності на твердий ґрунт. Неоціненна вагість цього тому спогадів Володимира Недровського в тому, що він зумів показати на широкому полотні і з ба-гаторозумними фактами, здебільшого не-приятними, умови, в яких творилися завдання україн-ської збройної сили в ті па-м'ятні дні революційної вес-ни українського народу. Вбачили згадку у форму-ванні українських збройних сил не тільки російські імпе-риалісти, від найзакордонні-х чорносотенців до найлі-біших лібералів, але й ба-гато провідних українських діячів того часу, задіялих у такі чи інші соціалістичні міражі, переманені в можли-ві будувати державу — без війська, внутрішньої ох-орони, а то й державного а-парату. З цього погляду спо-гади Недровського багате дже-рело інформації про ті часи.

Першу частину своїх спо-гадів починає Володимир Недровський про з'явлення в Кавказькій Туземній або т. зв. Диній Дивізії в перших місяцях 1917 року, про ахид із неї і згодом широко на-віталося ситуацію в його ж рідному Херсоні, а тодішній Одесі і далі в Києві, де він брав участь у Другому Все-українському Військовому З'їзді.

Частина друга спогадів присвячена оглядові праці, створеного на тому З'їзді Українського Військового Ге-нерального Комітету, пита-ням українців і творення українських частин у з'с-д-нанні російської армії і зго-дом історії формування уже цілком окремих військо-вих українських частин — полку імені гетьмана Павла Полуботка і Богданівського полку. Широко навігнений у цій другій частині заке-лих опір, що його чинили проти організації україн-ських збройних сил і росій-ської Тимчасовий Уряд під промовом Керенського, і то-дішні російські командова-ня, і проводили всіх без ви-нятку російських партій. За-кінчується ця частина грун-товим навігненням, базо-ваним на документах і голо-сах української та російсь-кої преси, справи т. зв. роз-стрілу Богданівського полку, виведеного під вогнем рос-ійських кірасирів із Києва на фронт.

У третій, кінцевій частині автор спогадів розповідає про переговори й угоду Цен-тральної Ради із Тимчасо-вим Урядом, як і про пере-справи представників Києва в Головному Командуванні російськими арміями, і за-кінчує цю частину навіг-ненням перебігу Всеросійсь-кого Демократичного Наро-дів в Петрограді, що в ній він брав участь, як представник Української Парті Соціалі-стів — Революціонерів разом з представниками інших со-ціалістичних українських партій.

Головний мотив спогадів Володимира Недровського, (Закінчення на стор. 3-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Ще про парк „Софіївка“ в Умані

У „Свободі“ з 15 і 16 січня п. н. Іван Степан Силько по-дає короткий нарис про парк „Софіївка“ в Умані. Уважно прочитавши цей на-рис, я прийшов до висно-ву, що автор читав літера-туру про згаданий парк ли-ше російського походження, а що більшість обертів історію, як дана сонцем, фальшивою історичні фак-ти так, як їм потрібно, то в зазначеному нарисі є деякі неточності і непрадливні ви-світлення історії згаданого парку.

Автор цих рядків не має під рукою жодних матері-алів, але протягом двох з по-любовою років учився в У-манському Сільсько-Госпо-дарському Інституті і з за-хопленням перечитав усі матеріали щодо історії того парку в Києві — музеї зга-даного високої агрономічної школи.

Отже, щодо самої назви „Софіївський парк“ й її Софії походять з великожи-роду роду Італії, на жаль, не-може пригадати, з якої са-ме частини. Лише пригадую, що й батько в Італії мав ду-же великий і багатий парк. Граф Фелікс Потопський одружився з Софією і привіз її з Італії у своїй садибі коло Умані (парку теж там не бу-ло). Графиня Софія дуже сумувала за батьківщиною і за парком свого батька, а-жому провела дитинство і молодість. Щоб боляче ча-стину створити своїй жінці оточення, що нагадувало б їй Італію, — граф Потоп-ський збудував зазначений парк тими методами й засо-бами, що й описує Іван С. Силько. Парк „Софіївка“ не був найбільшим парком в Європі, бо в архівно-історич-них матеріалах „Софіївки“ записано, що була це мініа-тюра парку Софіївського ба-тка в Італії.

Після 1920 року парк був перейменований на „Парк III Інтернаціоналу“ і цю на-зву він мав аж до 1941 ро-ку. З виходом російсько-ні-мецької війни, III Інтерна-ціонал був роз'ясований, і на-зву парку більшовики мусі-ли змінити.

До 1941 року це був „пуб-лічний“ парк, де в советсь-кій державі сади владшту-валося „всенародні гуля-ня“.

Наприкінці XIX стол. там засновано „агрономічне училище“, щось вище, як середня, але не як висока школа, бо високою агроно-мічною школою був агроно-мічний факультет при полі-технічному інституті.

Таких „агрономічних училищ“ в Україні перед 1917 роком було кілька, але лише два були дуже по-пулярними: херсонське, що го-тувало висококваліфікова-них агрономів — рільників, і уманське, що готувало ви-сококваліфікованих практич-них агрономів садівництва і плодоядництва.

Після 1920 року уманське „училище“ було перейме-новане в Уманський Сіль-сько-господарський Технікум.

* Це прізвисько в „Свободі“ повідомлює подано як Семко. — Ред.

Кравцова Урвала Т-ва

За Патріархальним Усріп

Української Католицької

Церкви

Михайло Віда

доктор економічних наук

ЕКОНОМІКА СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

(7)

Торговельні установи

Промислові підприємства

Крамниць і універмагіс в Україні 20.057, рестора-ни і їдальні 23.070 з 1.134.030 місць. Харчова проми-словість має 6.871 підприєм-ство.

Фінансові установи

Держбанк має 25 облас-них філій, 518 відділів та 86 агенств, що їхні річні опера-ції становлять 11.141,9 млн. крб. Опандостевих має 12.724 з вкладками — 2.869,2 млн. крб. Будбанк має 266 установ, у тому числі 25 облас-них контор, 4 міськнапр-дів, 52 відділень, 45 у-півноважених пунктів з обо-ротом 5.096,2 млн. крб.

Світлова продукція

автомобілів у 1966 р.

ЗСА — 11.137.830, Захід-на Німеччина — 2.976.477, Англія — 2.177.261, Японія — 1.875.814, Франція — 1.616.153, Італія 1.175.548, Ка-нада — 854.876, СССР — 616.000.

Освіта у 1965 р.

Всього Україна мала з 19-65 р. шкід — 35.405, всіх уч-нів — 8.523.900, а учителя — 357.500. Високих шкіл бу-ло 132, в них студентів 643.800, заочних 305.500. Кіль-кість студентів-учнів за спеці-альностями: спеціальності для промисловості і будівництва — 258.700, транспорту і зв'язу — 47.000, сільського го-сподарства — 64.800, еконо-міки і права — 36.800, охо-рони здоров'я — 36.700, фі-зкультури і спорту — 3.100, педагогіки — 191.800. У 1967 р. Україна мала 8.468.000 всіх учнів-студентів, з того висо-ка школа — 739.100, середні школи — 718.700.

Для порівняння, у тому часі в цілому СССР було

студентів 48.168.000, а в РС-ФСР — 26.136.000. В усіх ви-соких школах СССР було 2.469.800 студентів.

Усіх науковців в СССР бу-ло 711.000, докторів наук — 152.000, академіків професо-рів — 13.000, доцентів — 52.000, старших наукових робітників — 30.000, молод-ших наукових робітників — 47.000.

Всіх наукових працівників у той самий час на Україні було 36.010, з чого у високих школах працювало 21.219, в науково-дослідних устано-вах — 9.629, докторів на-ук було 1.751, кандидатів на-ук — 17.742.

Культурно-виховні установи

Україна має 11 радіостан-цій, 19 телестанцій, 11.194 поштових урядів, 126 музеїв, Журналів та періодичних ви-дань виходить на Україні 245 з загальним тиражем 68,7 млн. примірників, газет — 2.566 з тиражем 12,5 млн.; театрів — 79, кінотеатрів — 25.442 з 21.117 сільсь-ких, клубів — 23.180, бібліо-сільських — 23.180, бібліо-

тек — 35.077 із загальним числом книжок 127.580.000, готелів — 821, лазень — 1.430, пральні — 460, перу-карень 4.200.

Членів професійних спі-док на Україні є 13.617.029, членів комуністичної партії 1.829.638 і членів комсомо-лу 3.858.539.

Хоч від 1946 до 1964 р. збудовано на Україні 2,3 млн. будинків і газифіковано 1,6 млн. помешкань, житло-ва проблема й досі залиша-ється однією з найгостріших.

Висновок

Економіка України та її продукційні ресурси займа-ють друге місце серед усіх республік СССР. Хоч УССР становить лише 1/3 частини загальної території СССР, ще до другої світової війни вона мала більше ніж 1/5 всього населення Советсь-кого Союзу.

Україна має більше ніж 1/5 врожаю пшениці, біль-ше ніж 1/5 заготовів м'яса і більше ніж 3/4 продукції ку-пуру.

Ща до другої світової вій-

ність терм — електричних станцій і величезна кількість металургійних підприємств, а також у придніпровських регіонах, де концентруються сталеварні та нікопольські мартеновські печі.

Даль-ше три важливі індустріаль-ні центри знаходяться в Хар-кові, Києві і Одесі, де роз-ташовані різні промислові заклади включно з машино-будівельними підприємства-ми, які здійснюють багато важливу металургію інду-стрію: хемічна індустрія України забезпечує її госпо-дарство, зокрема виробляю-чи хемічні добрива для сіль-ського господарства.

Численні електричні, які працюють на вугільних і на-підках, одержуваних з ву-глистих копалин; дають де-шеву електричну енергію. Також величезну силу елек-тричного струму достачають гідроелектричні, головне Дні-прогес, що зарекомендуєть-ся найбільш в Європі.

Важка індустрія України розташована у двох великих регіонах: 1) у Донецькому басейні, де знаходиться біль-шість копальні вугілля, біль-

Треба відмітити, що най-більше українських проми-слових виробів та харчових продуктів ввозиться на пі-вніч до РСФ. Туди ввозять також вугілля, рабу, мета-лези виробів, збіжжя, луно-р, олію, олові, горючі та се-мні газ.

Під час другої світової вій-ни Україна була страшенно спустошена, не лише носни-ми діями, знищенням її ін-дустріальних армії, але й за-паленою в Москві такти-кою „спаленої землі“. За ста-тистичними даними тоді зни-щено 714 міст і селищ, 28 міст, 16 тис. промислових підприємств, 200 тис. проми-слових та виробничих буди-нків, 27.910 житлових, 872 радощів, 1.300 МТС, 830 шкіл. Школи, опандосте-економіки України, станов-ли 285 млрд. крб.

Українська економіка по-зично залежить від дестру-ктивного уряду в Москві, то-в Українській валюті у Киє-ві не можуть приймати буд-дівельних рішень без відома центральної коменданти вла-достей.

(Закінчення на стор. 4-ій)

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE

Tel.: (215) GLadston 5-3774

Роман і Орися **ВИННИКИ**
Мирослав і Надія **ПІМІГДА**

КОНКУРС КНИГОЧИТАННЯ ДЛІ МОЛОДІ

Бібліотека Пласти і Рідної Школи у Філадельфії, що віведує куриє старших пластунок і пластунок-сеньйорок „Чортгополох“, існує вже 11 років. Це порівняно невелика (3,500 томів), фактово ведена, швидко зростаюча та повна цікавих нових українських книжок бібліотека, що має живий контакт із читачем: в 1969 році, наприклад, випозичила вона своїм трьом сотням зареєстрованих членів 1700 томів. Бібліотека аважає своїм завданням стимулювати книгочитання серед української громади, а зокрема заохочувати до читання українську молодь. З цією метою Бібліотека Пласти і Рідної Школи проголошує:

КОНКУРС КНИГОЧИТАННЯ ДЛІ УКРАїнської МОЛОДІ

Участь у конкурсі можуть брати юнаки та юнки від 14-го до 18-го року життя, без уваги на те, де вони проживають. Конкурс охоплюватиме книжки українською мовою і чужомовні книжки про Україну. Щоб брати участь у конкурсі не треба писати обширних зм'єстів із кожної прочитаної книжки, а тільки відповісти на запитання, що включатиме контрольні питання. Критеріями для оцінки відповідей будуть кількість і якість прочитаних книжок, оригінальність відповідей, добре володіння українською мовою. Відповіді опіоватиме журі, в склад якого входять три члени управи Бібліотеки Пласти п-ні Тарнавська, Марія Овечкина та Анна Максимович. Переможцям конкурсу призначені 3 грошові нагороди:

- 1 нагорода — 25 доларів
- 2 нагорода — 15 доларів
- 3 нагорода — 10 доларів.

Всі, хто бажав би взяти участь у конкурсі, можуть згодитися по запитанні і ближчі вказівки найпізніше до 1-го травня 1970 р. на адресу бібліотекаря:

Mrs. Marta Tarnawsky, 4626 North 13th Street, Philadelphia, Pa. 19140.

Українські часописи, яким належить на тому, щоб заохочувати до книгочитання українську молодь, просимо передувати цей заклик.

Праця

DO ROBLENIA KABINETIV

Вимагається досвід при бюрних меблях. Мусить мати знання машинерії деревних виробів. Мусить говорити по-англійськи. Диск. умовний праці. Голосити.

624 W. 23rd St., New York, NY See Nick, 3rd floor

REFINISHER

Вимагається досвід у випикуванні деревних виробів меблів і обробкуванням сталей. Мусить говорити по-англійськи. Диск. умовний праці. Голос.

624 W. 23rd St., New York City See Nick, 3rd floor

FORMAN LIFT OPERATORS

11-7 SHIFT MEN
Оператори, почат. платня від \$2.95 на год. Послідовні підвищення, платня свята, Blue Cross, медич. і хірургічний план.

KEYSTONE METAL CO.
Bldg. 436, Raritan Center Edison, N.J. Tel.: 225-0325

LAB. TECHNICIANS

Salary up to \$130.00 per week depending on experience. Familiar with N.F. and U.S.P. procedures. Must have own transportation. Call for appointment.

(201) 272-6600, Ext. 27 REED & CARNICK 30 Boright Avenue Kenilworth, N.J.

AUTO MECHANICS

Thriving imported car dealer needs 1st class mechanics. Top wages, plus benefits. 5 min. drive. Exit 144. You owe it to yourself to call Mr. Amato.

Bekrag Auto, Orange, N.J. (201) 676-0070

MATERIAL HANDLERS

HI-LO OPERATORS SHIPPING CLERKS
Excellent fringe benefits. 1st and 2nd shifts available. Overtime opportunities. Attractive wage rate. Contact

Mr. Don Helm or Mr. Robert Weir at (201) 839-3030 BLUE RIDGE WINKLER TEXTILES 86 Triangle Blvd. Carlstadt, N.J.

В Нью Йорку відбулися наради Метрополітального Відділу ПАБНА

Нью Йорк, Н. Й. — Тут в неділю 1-го лютого 1970 р. в Домі Організації Українського Визвольного Фронту відбулися ширші сходи наради Організації Прихильників АБН в Америці (ПАБНА), Український Відділ, які відкрив інж. Михайло Шпонтак, голова ПАБНА в Нью Йорку. Нарадами провела президія в складі: д-р Т. Крупа — голова, д-р С. Галамай, заступник і п. Д. Мотрук — секретар. Після відкриття листа д-ра Н. Процика, голови Г.У. ПАБНА, відчитано дві доповіді: м-р В. Кульчицький на тему „Українська закордонна політика і АБН“ та п. М. Шпонтак „Організаційно-програмові проблеми ПАБНА“.

М-р В. Кульчицький переконливо представив, що визвольна революція під теперішню пору в Україні та в інших поневолених Московською краях є можлива через синхронізацію визвольних рухів та тіснішу співпрацю поневолених Московською народів. Співпраця цих народів повинна, на думку доповідача, протиставити також на народі недавно поневолені чи тільки загрожені Московською, наприклад, такі як Ізраїль і інші.

Інг. М. Шпонтак вказав на ідейно-структуральні основи заснованої двадцять років тому ПАБНА, на потребу включення до праці ПАБНА більшого числа української молоді та зячливих деякі найбільші завдання, які стоять перед нами, між ними протиставити в обороні гуманності в часі сваткування „гуманіста“ Леніна ЮНЕСКО-м і советськими місіями у вільному світі, відзначення Тисяця Поневоленою Народів, створення Фондів для здобуття фондів на зарушення обсерваторії ПАБНА в ОН та втримання бюра ПАБНА у Вашингтоні, нав'язування ближніх зв'язків з такими організаціями як „Фрі Пасифік Асоціація“ тощо. М. Шпонтак запропонував створити в Нью Йорку

ЗБІРКА „ХОРОВИ ТВОРИ 1920-х РОКІВ“

По десятирічних нагадуваннях хорових колективів видавництво „Молода Україна“ випустило збірник пісень з нотами „Хорові твори 1920-х років“, що мали б репрезентувати українську хорово-музичну культуру того часу. У 1920-х роках більшість композиторів творили за власним бажанням і уподобанням, і так виникли чимало цікавих творів, що не ввійшли до виданої збірки: новаторські твори П. Козачка, в тому й його славетний „Піляч Яроставин“, крапці творів М. Бериківського та Л. Ревуцького й ін. „Культура і Життя“ з 1-го лютого зазначає, що „з цілком сотень творів понад 20 авторів упорядник В. Брус відібрав до збірки лише 25 зразків“.

Збірник „Хорові твори 1920-х років“

По десятирічних нагадуваннях хорових колективів видавництво „Молода Україна“ випустило збірник пісень з нотами „Хорові твори 1920-х років“, що мали б репрезентувати українську хорово-музичну культуру того часу. У 1920-х роках більшість композиторів творили за власним бажанням і уподобанням, і так виникли чимало цікавих творів, що не ввійшли до виданої збірки: новаторські твори П. Козачка, в тому й його славетний „Піляч Яроставин“, крапці творів М. Бериківського та Л. Ревуцького й ін. „Культура і Життя“ з 1-го лютого зазначає, що „з цілком сотень творів понад 20 авторів упорядник В. Брус відібрав до збірки лише 25 зразків“.

Збірник „Хорові твори 1920-х років“

По десятирічних нагадуваннях хорових колективів видавництво „Молода Україна“ випустило збірник пісень з нотами „Хорові твори 1920-х років“, що мали б репрезентувати українську хорово-музичну культуру того часу. У 1920-х роках більшість композиторів творили за власним бажанням і уподобанням, і так виникли чимало цікавих творів, що не ввійшли до виданої збірки: новаторські твори П. Козачка, в тому й його славетний „Піляч Яроставин“, крапці творів М. Бериківського та Л. Ревуцького й ін. „Культура і Життя“ з 1-го лютого зазначає, що „з цілком сотень творів понад 20 авторів упорядник В. Брус відібрав до збірки лише 25 зразків“.

Збірник „Хорові твори 1920-х років“

По десятирічних нагадуваннях хорових колективів видавництво „Молода Україна“ випустило збірник пісень з нотами „Хорові твори 1920-х років“, що мали б репрезентувати українську хорово-музичну культуру того часу. У 1920-х роках більшість композиторів творили за власним бажанням і уподобанням, і так виникли чимало цікавих творів, що не ввійшли до виданої збірки: новаторські твори П. Козачка, в тому й його славетний „Піляч Яроставин“, крапці творів М. Бериківського та Л. Ревуцького й ін. „Культура і Життя“ з 1-го лютого зазначає, що „з цілком сотень творів понад 20 авторів упорядник В. Брус відібрав до збірки лише 25 зразків“.

Збірник „Хорові твори 1920-х років“

По десятирічних нагадуваннях хорових колективів видавництво „Молода Україна“ випустило збірник пісень з нотами „Хорові твори 1920-х років“, що мали б репрезентувати українську хорово-музичну культуру того часу. У 1920-х роках більшість композиторів творили за власним бажанням і уподобанням, і так виникли чимало цікавих творів, що не ввійшли до виданої збірки: новаторські твори П. Козачка, в тому й його славетний „Піляч Яроставин“, крапці творів М. Бериківського та Л. Ревуцького й ін. „Культура і Життя“ з 1-го лютого зазначає, що „з цілком сотень творів понад 20 авторів упорядник В. Брус відібрав до збірки лише 25 зразків“.

Збірник „Хорові твори 1920-х років“

По десятирічних нагадуваннях хорових колективів видавництво „Молода Україна“ випустило збірник пісень з нотами „Хорові твори 1920-х років“, що мали б репрезентувати українську хорово-музичну культуру того часу. У 1920-х роках більшість композиторів творили за власним бажанням і уподобанням, і так виникли чимало цікавих творів, що не ввійшли до виданої збірки: новаторські твори П. Козачка, в тому й його славетний „Піляч Яроставин“, крапці творів М. Бериківського та Л. Ревуцького й ін. „Культура і Життя“ з 1-го лютого зазначає, що „з цілком сотень творів понад 20 авторів упорядник В. Брус відібрав до збірки лише 25 зразків“.

Збірник „Хорові твори 1920-х років“

По десятирічних нагадуваннях хорових колективів видавництво „Молода Україна“ випустило збірник пісень з нотами „Хорові твори 1920-х років“, що мали б репрезентувати українську хорово-музичну культуру того часу. У 1920-х роках більшість композиторів творили за власним бажанням і уподобанням, і так виникли чимало цікавих творів, що не ввійшли до виданої збірки: новаторські твори П. Козачка, в тому й його славетний „Піляч Яроставин“, крапці творів М. Бериківського та Л. Ревуцького й ін. „Культура і Життя“ з 1-го лютого зазначає, що „з цілком сотень творів понад 20 авторів упорядник В. Брус відібрав до збірки лише 25 зразків“.

Збірник „Хорові твори 1920-х років“

По десятирічних нагадуваннях хорових колективів видавництво „Молода Україна“ випустило збірник пісень з нотами „Хорові твори 1920-х років“, що мали б репрезентувати українську хорово-музичну культуру того часу. У 1920-х роках більшість композиторів творили за власним бажанням і уподобанням, і так виникли чимало цікавих творів, що не ввійшли до виданої збірки: новаторські твори П. Козачка, в тому й його славетний „Піляч Яроставин“, крапці творів М. Бериківського та Л. Ревуцького й ін. „Культура і Життя“ з 1-го лютого зазначає, що „з цілком сотень творів понад 20 авторів упорядник В. Брус відібрав до збірки лише 25 зразків“.

Збірник „Хорові твори 1920-х років“

По десятирічних нагадуваннях хорових колективів видавництво „Молода Україна“ випустило збірник пісень з нотами „Хорові твори 1920-х років“, що мали б репрезентувати українську хорово-музичну культуру того часу. У 1920-х роках більшість композиторів творили за власним бажанням і уподобанням, і так виникли чимало цікавих творів, що не ввійшли до виданої збірки: новаторські твори П. Козачка, в тому й його славетний „Піляч Яроставин“, крапці творів М. Бериківського та Л. Ревуцького й ін. „Культура і Життя“ з 1-го лютого зазначає, що „з цілком сотень творів понад 20 авторів упорядник В. Брус відібрав до збірки лише 25 зразків“.

Збірник „Хорові твори 1920-х років“

По десятирічних нагадуваннях хорових колективів видавництво „Молода Україна“ випустило збірник пісень з нотами „Хорові твори 1920-х років“, що мали б репрезентувати українську хорово-музичну культуру того часу. У 1920-х роках більшість композиторів творили за власним бажанням і уподобанням, і так виникли чимало цікавих творів, що не ввійшли до виданої збірки: новаторські твори П. Козачка, в тому й його славетний „Піляч Яроставин“, крапці творів М. Бериківського та Л. Ревуцького й ін. „Культура і Життя“ з 1-го лютого зазначає, що „з цілком сотень творів понад 20 авторів упорядник В. Брус відібрав до збірки лише 25 зразків“.

Збірник „Хорові твори 1920-х років“

По десятирічних нагадуваннях хорових колективів видавництво „Молода Україна“ випустило збірник пісень з нотами „Хорові твори 1920-х років“, що мали б репрезентувати українську хорово-музичну культуру того часу. У 1920-х роках більшість композиторів творили за власним бажанням і уподобанням, і так виникли чимало цікавих творів, що не ввійшли до виданої збірки: новаторські твори П. Козачка, в тому й його славетний „Піляч Яроставин“, крапці творів М. Бериківського та Л. Ревуцького й ін. „Культура і Життя“ з 1-го лютого зазначає, що „з цілком сотень творів понад 20 авторів упорядник В. Брус відібрав до збірки лише 25 зразків“.

Збірник „Хорові твори 1920-х років“

По десятирічних нагадуваннях хорових колективів видавництво „Молода Україна“ випустило збірник пісень з нотами „Хорові твори 1920-х років“, що мали б репрезентувати українську хорово-музичну культуру того часу. У 1920-х роках більшість композиторів творили за власним бажанням і уподобанням, і так виникли чимало цікавих творів, що не ввійшли до виданої збірки: новаторські твори П. Козачка, в тому й його славетний „Піляч Яроставин“, крапці творів М. Бериківського та Л. Ревуцького й ін. „Культура і Життя“ з 1-го лютого зазначає, що „з цілком сотень творів понад 20 авторів упорядник В. Брус відібрав до збірки лише 25 зразків“.

Збірник „Хорові твори 1920-х років“

По десятирічних нагадуваннях хорових колективів видавництво „Молода Україна“ випустило збірник пісень з нотами „Хорові твори 1920-х років“, що мали б репрезентувати українську хорово-музичну культуру того часу. У 1920-х роках більшість композиторів творили за власним бажанням і уподобанням, і так виникли чимало цікавих творів, що не ввійшли до виданої збірки: новаторські твори П. Козачка, в тому й його славетний „Піляч Яроставин“, крапці творів М. Бериківського та Л. Ревуцького й ін. „Культура і Життя“ з 1-го лютого зазначає, що „з цілком сотень творів понад 20 авторів упорядник В. Брус відібрав до збірки лише 25 зразків“.

Збірник „Хорові твори 1920-х років“

По десятирічних нагадуваннях хорових колективів видавництво „Молода Україна“ випустило збірник пісень з нотами „Хорові твори 1920-х років“, що мали б репрезентувати українську хорово-музичну культуру того часу. У 1920-х роках більшість композиторів творили за власним бажанням і уподобанням, і так виникли чимало цікавих творів, що не ввійшли до виданої збірки: новаторські твори П. Козачка, в тому й його славетний „Піляч Яроставин“, крапці творів М. Бериківського та Л. Ревуцького й ін. „Культура і Життя“ з 1-го лютого зазначає, що „з цілком сотень творів понад 20 авторів упорядник В. Брус відібрав до збірки лише 25 зразків“.

Збірник „Хорові твори 1920-х років“

По десятирічних нагадуваннях хорових колективів видавництво „Молода Україна“ випустило збірник пісень з нотами „Хорові твори 1920-х років“, що мали б репрезентувати українську хорово-музичну культуру того часу. У 1920-х роках більшість композиторів творили за власним бажанням і уподобанням, і так виникли чимало цікавих творів, що не ввійшли до виданої збірки: новаторські твори П. Козачка, в тому й його славетний „Піляч Яроставин“, крапці творів М. Бериківського та Л. Ревуцького й ін. „Культура і Життя“ з 1-го лютого зазначає, що „з цілком сотень творів понад 20 авторів упорядник В. Брус відібрав до збірки лише 25 зразків“.

Збірник „Хорові твори 1920-х років“

По десятирічних нагадуваннях хорових колективів видавництво „Молода Україна“ випустило збірник пісень з нотами „Хорові твори 1920-х років“, що мали б репрезентувати українську хорово-музичну культуру того часу. У 1920-х роках більшість композиторів творили за власним бажанням і уподобанням, і так виникли чимало цікавих творів, що не ввійшли до виданої збірки: новаторські твори П. Козачка, в тому й його славетний „Піляч Яроставин“, крапці творів М. Бериківського та Л. Ревуцького й ін. „Культура і Життя“ з 1-го лютого зазначає, що „з цілком сотень творів понад 20 авторів упорядник В. Брус відібрав до збірки лише 25 зразків“.

Збірник „Хорові твори 1920-х років“

По десятирічних нагадуваннях хорових колективів видавництво „Молода Україна“ випустило збірник пісень з нотами „Хорові твори 1920-х років“, що мали б репрезентувати українську хорово-музичну культуру того часу. У 1920-х роках більшість композиторів творили за власним бажанням і уподобанням, і так виникли чимало цікавих творів, що не ввійшли до виданої збірки: новаторські твори П. Козачка, в тому й його славетний „Піляч Яроставин“, крапці творів М. Бериківського та Л. Ревуцького й ін. „Культура і Життя“ з 1-го лютого зазначає, що „з цілком сотень творів понад 20 авторів упорядник В. Брус відібрав до збірки лише 25 зразків“.

Збірник „Хорові твори 1920-х років“

По десятирічних нагадуваннях хорових колективів видавництво „Молода Україна“ випустило збірник пісень з нотами „Хорові твори 1920-х років“, що мали б репрезентувати українську хорово-музичну культуру того часу. У 1920-х роках більшість композиторів творили за власним бажанням і уподобанням, і так виникли чимало цікавих творів, що не ввійшли до виданої збірки: новаторські твори П. Козачка, в тому й його славетний „Піляч Яроставин“, крапці творів М. Бериківського та Л. Ревуцького й ін. „Культура і Життя“ з 1-го лютого зазначає, що „з цілком сотень творів понад 20 авторів упорядник В. Брус відібрав до збірки лише 25 зразків“.

Збірник „Хорові твори 1920-х років“

НА ДОПОМОГУ ЖЕРТВАМ НАРОДОВИШЕСТВА У ВІЯФРІ

Леонід Полтава у своїй статті-заохоті „Український долар для ВІЯФРІ“ („Свобода“ від 30 грудня 1969) писав:

... Навіть якщо знеможена самостійна ВІЯФРА збройно програс — ніколи не забуде жести вільної України.

Українці у Блумінгтоні, Індіана, які пов'язані своєю працею з тутешнім університетом (Університет Індіани) відзначили цюгоричний день 22-го Січня, дату проголошення Незалежності й Соборності Української Держави, датами на жерти народолюбства, що його переводить від 30 місяців НІґерія над народом або в ВІЯФРІ, під досвідченою рукою червоної Москви, яка — як загально знано — штучно викликала голодом в Україні, в роках 1932-33 знищила ок. 7 мільйонів українців.

Жертводачі: д-р Максим Бойко — 5 дол.; Роман Данилевич — 10 дол.; м-р Микола Кравчук — 5 дол.; д-р Андрій Турчин — 5 дол.; Дарія Тершакович — 5 дол.; д-р Юрій Феденський — 10 дол. Разом — 40 дол. Якщо не буде вигляду, щоб ці гроші дісталися до рук вимореного голодом ВІЯФРІ, прохавмо спрямувати їх на адресу організації, що займається опікою втікачів з ВІЯФРІ, які перебувають на терені Африки. Пожертви передадо до УККА.

Українці Блумінгтон, Індіана

М. III.

Джерзі Сіті відзначило роковини Крут

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Молодечі організації СУМА та Пласти дружно відзначують роковини бою під Крутами. 1-го лютого ц. р. наша громада в Джерзі Сіті мала змогу побачити снов гарну програму своєї молоді, якою то прагматично можна похвалитися. Тут заслуга виховників з радів СУМА та Пласти. Члени СУМА та Пласти не дають загинути славі боротьби за волю України. Вони вшанували полеглих юнаків під Крутами.

Свято попередив спільний Апел, що його провели ставичний Пласти В. Харченко та булавна СУМА Анна Дидик. Після перегляду та звіту колон, молодь розпочала святочну програму, якою провадила булавна СУМА Анна Дидик. Вона накреслила ціль свята.

Вірш „Слово про полк піхоти“ Ігора Антоновича виголосила ст. пл. Оля Грідка, реферат прочитала ст. пл. Люба Кравчук, пісню „Зірвалася куртина“ в супроводі бандур виконало юнацтво СУМА. Вірш „Ми стоїмо“ Б. Боря декламувала юначка СУМА Марійка Королішина, вірш „Слово української дитини“ Юрі Шкурумеля виконали юнаки Пласти — Адриан Кравчук, М. Левко, Тарас Сохан, Володимир Шевчук та ст.

Свято закінчила подруга Анна Дидик. Загальний успіх дуже добрий, молодь відчувала, що публіка, яка заповнила залу вперше, оцінювала їхню працю не тільки своїми оплесками, але і слюзями радості та влчності, що з'являлися на очах.

Ми горді та вдячні тим батькам, які посилають своїх дітей до СУМА і Пласти. Ми дякуємо виховникам обох зазначених організацій.

Свято закінчили всі присутні співом „Ще не вмерла України“.

Дмитро Вох

Свято закінчила подруга Анна Дидик. Загальний успіх дуже добрий, молодь відчувала, що публіка, яка заповнила залу вперше, оцінювала їхню працю не тільки своїми оплесками, але і слюзями радості та влчності, що з'являлися на очах.

Ми горді та вдячні тим батькам, які посилають своїх дітей до СУМА і Пласти. Ми дякуємо виховникам обох зазначених організацій.

Свято закінчили всі присутні співом „Ще не вмерла України“.

Дмитро Вох

Свято закінчила подруга Анна Дидик. Загальний успіх дуже добрий, молодь відчувала, що публіка, яка заповнила залу вперше, оцінювала їхню працю не тільки своїми оплесками, але і слюзями радості та влчності, що з'являлися на очах.

Ми горді та вдячні тим батькам, які посилають своїх дітей до СУМА і Пласти. Ми дякуємо виховникам обох зазначених організацій.

Свято закінчили всі присутні співом „Ще не вмерла України“.

Дмитро Вох

Свято закінчила подруга Анна Дидик. Загальний успіх дуже добрий, молодь відчувала, що публіка, яка заповнила залу вперше, оцінювала їхню працю не тільки своїми оплесками, але і слюзями радості та влчності, що з'являлися на очах.

Ми горді та вдячні тим батькам, які посилають своїх дітей до СУМА і Пласти. Ми дякуємо виховникам обох зазначених організацій.

Свято закінчили всі присутні співом „Ще не вмерла України“.

Дмитро Вох

Свято закінчила подруга Анна Дидик. Загальний успіх дуже добрий, молодь відчувала, що публіка, яка заповнила залу вперше, оцінювала їхню працю не тільки своїми оплесками, але і слюзями радості та влчності, що з'являлися на очах.

Ми горді та вдячні тим батькам, які посилають своїх дітей до СУМА і Пласти. Ми дякуємо виховникам обох зазначених організацій.

Свято закінчили всі присутні співом „Ще не вмерла України“.

Дмитро Вох

Свято закінчила подруга Анна Дидик. Загальний успіх дуже добрий, молодь відчувала, що публіка, яка заповнила залу вперше, оцінювала їхню працю не тільки своїми оплесками, але і слюзями радості та влчності, що з'являлися на очах.

Ми горді та вдячні тим батькам, які посилають своїх дітей до СУМА і Пласти. Ми дякуємо виховникам обох зазначених організацій.

Свято закінчили всі присутні співом „Ще не вмерла України“.

Дмитро Вох

Свято закінчила подруга Анна Дидик. Загальний успіх дуже добрий, молодь відчувала, що публіка, яка заповнила залу вперше, оцінювала їхню працю не тільки своїми оплесками, але і слюзями радості та влчності, що з'являлися на очах.